

UZASADNIENIE

Decyzją z 7 kwietnia 2017 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 22 k.p., stwierdził, że K. R. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 11 września 2016 r.

Decyzją z 15 września 2017 r. ZUS Oddział w T., działając na podstawie art. 83a ust. 1 i 2 w zw. z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 154 k.p.a., zmienił w sentencji decyzji z 7 kwietnia 2017 r. datę niepodlegania ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu K. R. jako pracownika u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z dnia 11 września 2016 r. na dzień 1 marca 2015 r. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że decyzja

z 7 kwietnia 2017 r. - wobec braku odwołania - stała się ostateczna, jednak 27 lipca 2017 r. do organu rentowego wpłynęło świadectwo pracy z 7 czerwca 2017 r. wystawione przez (...) Sp. z o.o., z którego wynika, że ubezpieczona była zatrudniona u tego płatnika składek w okresie od 19 marca 2012 r. do 28 lutego 2015 r. Zatem od 1 marca 2015 r. nie była już pracownikiem spółki, a ubezpieczona nie złożyła wniosku o sprostowanie świadectwa pracy. ZUS wskazał, że w związku z wystąpieniem nowych okoliczności dotyczących okresu zatrudnienia, decyzja z 7 kwietnia 2017 r. musiała zostać zmieniona.

Ubezpieczona K. R. wniosła odwołanie od decyzji z 15 września 2017 r., domagając się jej zmiany i stwierdzenia, że podlegała ubezpieczeniom społecznym do jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. do 11 września 2015r., a nadto zasądzenia od organu rentowego na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji. Nadto wniósł o zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

J. Ł. Syndyk Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej wnosił o oddalenie odwołania K. R..

Wyrokiem z dnia 8 czerwca 2021r. Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie i zasądził od ubezpieczonej na rzecz ZUS 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd pierwszej instancji ustalił następujący stan faktyczny.

(...) Sp. z o.o. (wcześniej (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowościach: G., S., W., T.) zajmowała się udzielaniem pożyczek gotówkowych według zasady, że klienci wpierrw musieli wpłacić prowizję, a następnie oczekiwać na pożyczkę.

W pewnym momencie doszło do sytuacji, że spółka przyjmowała prowizje, lecz nie udzielała pożyczek. Pobrane prowizje stanowiły kwotę kilku milionów złotych, a osób pokrzywdzonych było kilkadziesiąt tysięcy. Problemy z funkcjonowaniem Spółki zaczęły się około 2015 r. Wtedy też zarząd Spółki został zatrzymany, a Spółka nie posiadała pieniędzy na wypłatę wynagrodzeń oraz spłatę innych zobowiązań m.in. wynajem biur.

Kuratorem do powołania organów Spółki został ustanowiony B. Ł.. Powołanie organów nie doszło jednak do skutku.

Postanowieniem z 17 listopada 2016r. sygn. akt KR XII Ns-Rej KRS 28463/16/134 Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia rozwiązał (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. i ustanowił likwidatora w osobie B. Ł..

Postanowieniem z 24 lipca 2017 r. sygn. VI GU 43/16 Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ ogłosił upadłość (...) Sp. z o.o. w T. w likwidacji obejmującą likwidację majątku upadłego oraz wyznaczył syndyka masy upadłości w osobie J. Ł..

Sąd ustalił, że odwołująca K. R. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce (...) Sp. z o.o. od 19 marca 2012 r. (wówczas (...) Sp. z o.o.) - początkowo na okres próbny do 30 kwietnia 2012 r., następnie na czas określony, a od 1 maja 2014 r. - na podstawie umowy o pracę z 30 kwietnia 2014 r. - na czas nieokreślony. Stanowisko pracy odwołującej od początku zatrudnienia w spółce było określone jako doradca finansowy. Odwołująca świadczyła pracę w biurze spółki w G.. Do obowiązków odwołującej należało oferowanie usług pożyczkowych spółki i zawieranie umów pożyczek

z klientami. Oprócz odwołującej w biurze (...) pracowała jeszcze jedna osoba, również doradca finansowy, przy czym w 2015 r. pracowała tam już tylko odwołująca.

W drugiej połowie stycznia 2015 r. odwołująca, podobnie jak inni pracownicy (...) Sp. z o.o., dostała na służbowego maila wiadomość od jednego z dyrektorów zatrudnionych w spółce (J. S. albo T. S.) z informacją, że członkowie zarządu spółki zostali aresztowani. W mailu zapewniano pracowników, że spółka będzie nadal funkcjonować i nie są planowane zamknięcia biur ani zwolnienia pracowników.

Do 28 stycznia 2015 r. odwołująca pracowała w normalnym trybie. Biuro (...) działało na dotychczasowych zasadach.

Od 29 stycznia 2015 r. odwołująca stała się niezdolna do pracy w związku z ciążą.

Dnia 30 stycznia 2015 r. odwołująca, będąc już na L-4, pojawiła się w oddziale w G. na prośbę zastępy dyrektora T. S., aby zdać biuro w związku z jej planowaną nieobecnością i brakiem innego pracownika w biurze. Sporządziła wtedy wraz z T. S. protokół zdawczo-odbiorczy, w którym spisano sprzęt biurowy. T. S. nie przedstawił jej żadnych informacji na temat planów spółki w związku z aresztowaniem członków jej zarządu, jednak zapewnił, że w razie uzyskania jakichkolwiek informacji w tym zakresie, będzie powiadamiał o tym pracowników.

Odwołująca przebywała na zwolnieniu lekarskim do dnia porodu, tj. do 13 września 2015 r. Następnie odwołująca skorzystała z rocznego urlopu macierzyńskiego - do 13 września 2016 r. W trakcie urlopu macierzyńskiego nikt z (...) Sp. z o.o.

nie kontaktował się z odwołującą. Odwołująca pod koniec urlopu macierzyńskiego sama wielokrotnie próbowała nawiązać kontakt z pracodawcą - zarówno drogą pocztową na adresy firmy, jak również poprzez internet i media społecznościowe, jednak bezskutecznie.

Decyzją z 22 października 2015 r. ZUS Oddział w T. przyznał odwołującej prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od 13 września 2015 r. do 10 września 2016 r.

Odwołująca, po uzyskaniu informacji, że spółka jest w upadłości likwidacyjnej, wysłała do likwidatora (...) Sp. z o.o. B. Ł. pismo datowane na

10 września 2016 r. z oświadczeniem o rozwiązaniu przez nią z dniem 10 września 2016 r. umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy.

Likwidator spółki nie odpowiedział na pismo odwołującej.

W związku z brakiem kontaktu z pracodawcą, w szczególności brakiem informacji na temat możliwości jej powrotu do pracy po urlopie macierzyńskim, odwołująca pismem

z 4 listopada 2016 r. wysłanym na adres (...) Sp. z o.o. w T. oświadczyła, że rozwiązuje umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy, podając jako przyczyny: zamknięcie wszystkich oddziałów firmy, brak możliwości powrotu odwołującej do pracy na dawne stanowisko pracy po jej urlopie macierzyńskim, brak wynagrodzenia i opłacania składek.

Dnia 6 czerwca 2017 r. odwołująca odebrała wysłane przez likwidatora (...) Sp. z o.o. B. Ł. świadectwo pracy z 6 czerwca 2017 r., w którym wskazano, że odwołująca była zatrudniona w spółce (...) Sp. z o.o.

w likwidacji z siedzibą w T. w okresie od 19 marca 2012 r. do 28 lutego 2015 r. na stanowisku doradcy finansowego oraz, że stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę z zachowaniem okresu wypowiedzenia zgodnie z art. 32 § 1 k.p. Świadczenie pracy z 6 czerwca 2017 r. było jedyną korespondencją od płatnika składek skierowaną do odwołującej od czasu jej ostatniego dnia w pracy, tj. 28 stycznia 2015 r.

Odwołująca nie składała wniosku o sprostowanie świadectwa pracy, ponieważ uważała, że błędne oznaczenie daty ustania stosunku pracy będzie miało dla niej niekorzystne konsekwencje jedynie w zakresie jej stażu pracy. Nie zdawała sobie natomiast sprawy z negatywnych skutków pod kątem ubezpieczeń społecznych.

Decyzją z 7 kwietnia 2017 r. ZUS Oddział w T. stwierdził, że odwołująca jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 11 września 2016 r.

Odwołująca nie wносиła odwołań od ww. decyzji.

Zaskarżoną decyzją z 15 września 2017 r. ZUS Oddział w T. zmienił w sentencji decyzji z 7 kwietnia 2017 r. datę niepodlegania ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu K. R. jako pracownika u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z dnia 11 września 2016 r. na dzień 1 marca 2015 r., uzasadniając zmianę otrzymanym od B. Ł. 27 lipca 2017 r. świadectwem pracy z 6 czerwca 2017 r.

Odwołująca 27 września 2017 r. wniosła pozew przeciwko Syndykowi Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. w T. o sprostowanie świadectwa pracy z 6 czerwca 2017 r. poprzez dopisanie okresu przebywania przez nią na zwolnieniu lekarskim od 29 stycznia 2015 r. do 13 września 2015 r. oraz na zasiłku macierzyńskim do 10 września 2016 r. Wraz z powództwem wystąpiła o przywrócenie terminu na jego wniesienie.

Wyrokiem z 5 marca 2019 r. (sygn. IV P 292/18) Sąd Rejonowy w Tarnowie oddalił powództwo K. R..

Wyrokiem z 17 października 2019 r. (sygn. IV Pa 42/19) Sąd Okręgowy w Tarnowie oddalił apelację K. R..

Sąd ustalił, że (...) Sp. z o.o. od końca stycznia 2015 r. faktycznie zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej. Od początku lutego 2015 r. spółka nie prowadziła jakiegokolwiek działalności operacyjnej, nie udzielała pożyczek, nie wynajmowała biur.

Świadek T. S., zajmujący wówczas stanowisko zastępcy dyrektora, faktycznie świadczył pracę na rzecz spółki do 29 stycznia 2015 r., po czym przeszedł na zwolnienie lekarskie od 30 stycznia 2015 r. do 30 lipca 2015 r., a następnie pobierał świadczenie rehabilitacyjne.

Decyzją z 10 listopada 2016 r. ZUS Oddział w T. stwierdził, że T. S., jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o., nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 25 lipca 2016 r. T. S. wniósł odwołanie od tej decyzji, a wyrokiem z 25 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach (VIII U 2028/17) zmienił decyzję ustalając, że T. S., jako pracownik płatnika składek (...) Sp. z o.o. w upadłości w T., podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 25 lipca 2016 r. Ostatecznie - na skutek apelacji organu rentowego - wyrokiem z 21 marca 2019 r. (III AUa 1009/18) Sąd Apelacyjny w Katowicach zmienił wyrok Sądu Okręgowego z 25 stycznia 2018 r. i oddalił odwołanie T. S.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie: akt organu rentowego, akt Sądu Rejonowego w Tarnowie sygn. IV P 235/18, akt Sądu Okręgowego w Gliwicach sygn. VIII U 2028/17, zeznań świadka T. S. (nagranie z rozprawy z 9 kwietnia 2021 r.

k. 163), zeznań świadka A. L. (nagranie z rozprawy z 25 maja 2021 r. k. 170), przesłuchania odwołującej (nagranie z rozprawy z 25 maja 2021 r. k. 170).

Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd wskazał na przepis art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 ust. 1 oraz art. 8 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 423 ze zm.)

Sąd zaznaczył, że w przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy odwołująca od 1 marca 2015 r. nie podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik spółki (...)

Sp. z o.o. w T.. Zdaniem Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że odwołująca od 1 marca 2015 r., a więc od następnego dnia po ustaniu stosunku pracy zgodnie ze świadectwem pracy z 6 czerwca 2017 r., podlega

obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. Sąd podkreślił, że pracodawca odwołującej od końca stycznia 2015 r. faktycznie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej, w związku z czym należy przyjąć, że umowa o pracę zawarta przez odwołującą ze spółką została rozwiązana z nią z końcem lutego 2015 r.,

tj. z dniem 28 lutego 2015 r.

W orzecznictwie podkreśla się bowiem, że w takiej sytuacji dorozumiane wypowiedzenie umowy o pracę wywołuje skutek taki jak oświadczenie złożone w sposób wyraźny nie z dniem złożenia dorozumianego oświadczenia woli (jego dotarcia do adresata), a z upływem okresu wypowiedzenia (por. wyrok SA w Warszawie z 8 marca 2018 r., sygn. akt III AUa 1851/15,

Lex nr 2486482, por. wyrok SN z 24 października 1997r., sygn. akt I PKN 280/97, Lex nr 33049; por. wyrok SN z 19 marca 2002 r., sygn. akt IPKN 209/01Lex nr 54244. wyrok SN z 21 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa 323/17 legalis nr 1728594).

Sąd miał przy tym na uwadze, że w zainicjowanym przez odwołującą postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Tarnowie, a następnie Sądem Okręgowym w Tarnowie w przedmiocie sprostowania jej świadectwa pracy z 6 czerwca 2017 r., jak również - o czym Sądowi wiadomo z urzędu - w innych postępowaniach sądowych tocących się z udziałem innych pracowników spółki w przedmiocie sprostowania świadectwa pracy w zakresie ustalenia daty rozwiązania stosunku pracy, sądy powszechne w wydanych orzeczeniach zgodnie przyjmują, że do rozwiązania stosunku pracy z jej pracownikami doszło wskutek wyżej wymienionego dorozumianego wypowiedzenia umowy o pracę przez faktyczne zaprzestanie działalności gospodarczej przez pracodawcę. Takie stanowisko przyjął Sąd Rejonowy

w Tarnowie oraz w sprawie odwołującej (sygn. IV P 292/18) a następnie Sąd Okręgowy

w Tarnowie (sygn. IV Pa 42/19) oraz Sąd Rejonowy Katowice - Zachód w Katowicach

w sprawie o sygn. akt VII P 894/17. W podobnym tonie wypowiedział się również Sąd Apelacyjny w Katowicach wyroku z 21 marca 2019 r. (sygn. III AUa 1009/18), w którym zmienił zaskarżony przez ZUS wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach i oddalił odwołanie T. S., uznając że od 25 lipca 2016 r., jako pracownik (...)

Sp. z o.o., nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym.

Sąd wskazał, że skoro odwołująca była zatrudniona w spółce na podstawie umowy

o pracę na czas nieokreślony od 1 maja 2014 r., a faktyczne zaprzestanie działalności gospodarczej przez spółkę nastąpiło z końcem stycznia 2015 r., to należało uznać, że z upływem przysługującego odwołującej 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia, tj. z dniem 28 lutego

2015 r., nastąpiło rozwiązanie z nią stosunku pracy.

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd Okręgowy z mocy art. 477⁴§ 4 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j.: Dz.U. z 2018 r. poz. 265, ze zm.) w punkcie 2 orzeczenia, zasądając od odwołującej na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy wyrok w całości zaskarżyła ubezpieczona. W apelacji rozstrzygnięciu zarzuciła:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 423 ze zm.) poprzez ich błędne zastosowanie w przedmiotowej sprawie i oddalenie odwołania podczas gdy ubezpieczona jako pracownik, podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu chorobowemu w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku pracy;
- naruszenie prawa materialnego tj. art. 177 § 1 k.p. poprzez jego błędne niezastosowanie podczas gdy z uwagi na fakt, iż ubezpieczona od 29 stycznia 2015 roku stała się niezdolna do pracy w związku z ciążą i pod koniec stycznia 2015 roku znajdowała się w okresie ciąży, pracodawca nie mógł wypowiedzieć ani rozwiązać umowy o pracę z ubezpieczoną a zatem nie można było przyjąć, że pod koniec stycznia doszło do dorozumianego wypowiedzenia odwołującej umowy o pracę oraz że umowa o pracę zawarta przez odwołującą została rozwiązana z nią z końcem lutego 2015 roku, tj. z dniem 28 lutego 2015 roku, jako z upływem przysługującego odwołującej 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia;
- naruszenie prawa materialnego tj. art. 30 § 1 pkt 2 k.p. w zw. z art. 32 § 2 k.p. poprzez ich błędne zastosowanie w przedmiotowej sprawie i uznanie, że w związku z tym, że pracodawca odwołującej od końca stycznia 2015 roku faktycznie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej, umowa o pracę zawarta przez odwołującą ze spółką (...) Sp. z o. o. w T. została rozwiązana z nią z końcem lutego 2015 roku tj. z dniem 28 lutego 2015 roku, jako z upływem przysługującego odwołującej 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia, podczas gdy dorozumiane wypowiedzenie umowy o pracę nie może nasuwać żadnych wątpliwości co do treści i intencji, a zatem nie mogło nastąpić w przedmiotowej sprawie;
- naruszenie prawa materialnego tj. art. 8 k.p. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie rozważenia przez Sąd, czy w przedmiotowej sprawie nie doszło ze strony pracodawcy (likwidatora) do nadużycia prawa podmiotowego w związku z wystawieniem ubezpieczonej świadectwa pracy i dowolnym ustaleniem daty zakończenia stosunku pracy;
- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na wadliwej, sprzecznej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenie materiału dowodowego w postaci: akt organu rentowego, akt Sądu Rejonowego w Tarnowie o sygn. IV P 235/18, akt Sądu Okręgowego w Gliwicach o sygn. VIII U 2028/17, zeznań świadka T. S. (nagranie z rozprawy z 9 kwietnia 2021 roku od min. 00:12:05 do 00:13:27, k. 163), zeznań świadka A. L. (nagranie z rozprawy z dnia 25 maja 2021 roku od min. 00:09:14 do 00:22:09, k. 170) oraz przesłuchania odwołującej (nagranie z rozprawy z dnia 25 maja 2021 roku od min. 00:22:09 do 00:34:27, k. 170), co doprowadziło Sąd do błędnego ustalenia, że (...) Sp. z o.o. od końca stycznia 2015 roku faktycznie zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej, zaś od początku lutego 2015 roku nie prowadziła jakiegokolwiek działalności operacyjnej, nie udzielała pożyczek i nie wynajmowała biur oraz że umowa o pracę zawarta przez odwołującą ze spółką została rozwiązana z nią z końcem lutego 2015 roku tj. z dniem 28 lutego 2015 roku, które to fakty zostały ustalone przez Sąd niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy;

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na zaniechaniu poczynienia przez Sąd jakichkolwiek ustaleń faktycznych w zakresie tego, czy ubezpieczona w okresie od 29 stycznia 2015 roku do 13 września 2016 roku podlegała szczególnej ochronie przed wypowiedzeniem oraz rozwiązaniem stosunku pracy w związku z ciążą oraz inną usprawiedliwioną nieobecnością;
- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na zaniechaniu poczynienia przez Sąd jakichkolwiek własnych ustaleń faktycznych w zakresie tego, czy a jeśli tak to kiedy spółka (...) Sp. z o. o. faktycznie zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej.

Mając na uwadze powyższe wniosła o:

- zmianę zaskarżonego orzeczenia w całości i zmianę decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. nr (...) z dnia 15 września 2017 roku poprzez stwierdzenie, że ubezpieczona K. R. podlegała ubezpieczeniom społecznym jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o. o. do dnia 11 września 2016 roku;
- zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądami obu instancji, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji ubezpieczona podniosła, że Sąd zrównał sytuację odwołującej z sytuacją innego pracownika spółki tj. T. S., który zeznawał w przedmiotowej sprawie w charakterze świadka. Sytuacja odwołującej różni się znacznie od sytuacji tego świadka albowiem odwołująca od 29 stycznia 2015 roku stała się niezdolna do pracy w związku z ciążą i przebywała na zwolnieniu lekarskim do dnia porodu tj. do 13 września 2015 roku,

a następnie skorzystała z rocznego urlopu macierzyńskiego - do 13 września 2016 roku.

Co istotne - w sytuacji Pana T. S., nie było ciąży. Pracownik ten miał przerwy w zwolnieniu lekarskim i inny był też powód jego niezdolności do pracy.

Podkreśliła, iż jakkolwiek w świadectwie pracy odwołującej, czy innych pracowników wskazano datę ustania stosunku pracy jako 28 lutego 2015 roku, to jednak likwidator spółki (...) Sp. z o. o. w likwidacji ustalił tę datę zupełnie dowolnie, czego miał pełną świadomość. Likwidator kierował się w tym zakresie tylko i wyłącznie zamiarem uniknięcia sporów sądowych. Sporządzenie świadectwa pracy nastąpiło zresztą dopiero w dniu 6 czerwca 2017 roku.

Zdaniem ubezpieczonej w tym aspekcie, Sąd dopuścił się naruszenia prawa materialnego, tj. art. 8 k.p. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie rozważenia, czy w przedmiotowej sprawie nie doszło ze strony pracodawcy (likwidatora) do nadużycia prawa podmiotowego w związku z wystawieniem ubezpieczonej świadectwa pracy i dowolnym ustaleniem daty zakończenia stosunku pracy. Świadectwo pracy nie tworzy zresztą samo w sobie praw podmiotowych ani też ich nie pozbawia. Nie posiada również cech wyłączności w zakresie dowodowym w postępowaniu o realizację tych praw.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 17 października 2019 roku, sygn. Akt IV Pa 42/19, Sąd wskazał, że zamknięcie drogi do dochodzenia sprostowania świadectwa pracy ze względu na upływ terminów określonych w art. 97 § 2¹ k.p. (co miało miejsce w przypadku odwołującej K. R.) nie uniemożliwia korekty zawartych w nim stwierdzeń, w tym stwierdzeń dotyczących okresów zatrudnienia i innych faktów istotnych albowiem dowód przeciwko stwierdzeniom zawartym w świadectwie pracy może być przeprowadzony w każdym czasie, także po upływie terminów określonych w tym przepisie.

Co więcej, informacja o tym, że członkowie zarządu zostali aresztowani, nie mogła przesądzać o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, skoro pomimo zatrzymania

i tymczasowego aresztowania, do ostatniego dnia, w którym odwołująca wykonywała pracę, działalność spółki w dalszym ciągu była prowadzona, zaś pracownicy byli zapewniani, że spółka będzie nadal funkcjonować i nie są planowane zamknięcia biur.

Sąd błędnie zastosował w tym zakresie przepisy prawa materialnego tj. art. 30 § 1 pkt 2 k.p. w zw. z art. 32 § 2 k.p. Aby można było mówić o dorozumianym wypowiedzeniu umowy o pracę i aby można było przyjąć rozwiązanie umowy o pracę z upływem okresu wypowiedzenia, wypowiedzenie to nie może nasuwać żadnych wątpliwości co do treści dorozumianego oświadczenia i intencji pracodawcy. W przedmiotowej zaś sprawie, pod koniec stycznia 2015 roku sytuacja pracodawcy była niewiadoma. Pomimo zatrzymania i aresztowania członków zarządu, działalność była prowadzona. Przełożeni zapewniali pracowników o kontynuacji pracy. Tymczasowe aresztowanie z natury rzeczy dotyczy pewnego zamkniętego okresu i nie stwarza pewności, że stan ten będzie się utrzymywał.

Skoro odwołująca do 28 stycznia 2015 roku pracowała w normalnym trybie, biuro (...) działało na dotychczasowych zasadach, zaś od 29 stycznia 2015 roku odwołująca przebywała na zwolnieniu lekarskim a zatem nie miała ona wiedzy o sytuacji swojego pracodawcy, nie można przyjąć, jak uczynił to błędnie Sąd pierwszej instancji, że doszło w stosunku do niej do dorozumianego wypowiedzenia umowy o pracę wskutek faktycznego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej.

W odpowiedzi na apelację syndyk wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od strony skarżącej na rzecz syndyka kosztów postępowania odwoławczego wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu zgodził się z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja podlega uwzględnieniu.

Sąd pierwszej instancji przeprowadził szczegółowo postępowanie dowodowe i ustalił prawidłowo stan faktyczny. Ustalenia te Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne. Jednakże doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego.

Na wstępie należy zaznaczyć, że apelująca ma rację podkreślając, iż jej sprawa oraz sprawa T. S. to sprawy o różnych stanach faktycznych. T. S. od dnia 30 stycznia 2015r. do dnia 3 marca 2015r. przebywał na zwolnieniu lekarskim i miał prawo do wypłaty wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, od dnia 4 marca 2015r. do dnia 30 lipca 2015r. pobierał zasiłek chorobowy, a od dnia 31 lipca 2015r. do dnia 24 lipca 2016r. świadczenie rehabilitacyjne. Następne zwolnienie lekarskie zostało przedłożone na okres od dnia 27 sierpnia 2016r. do dnia 9 września 2016r. Organ rentowy stwierdził, że T. S. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o., nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 25 lipca 2016r. Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 21 marca 2019r., III AUa 1009/18 zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach i oddalił odwołanie od decyzji organu rentowego. Sąd Apelacyjny uznał, że nie ma podstaw do stwierdzenia, iż po zakończeniu pobierania zasiłku rehabilitacyjnego T. S. nadal podlega ubezpieczeniom społecznym. Po dniu 24 lipca 2016r. doszło do przerwania pobierania zasiłku.

W niniejszej sprawie syndyk masy upadłości (...) Sp. z o.o. wystawił ubezpieczonej świadectwo pracy z informacją, że stosunek pracy trwał do 28 lutego 2015r. Świadectwo pracy zostało wystawione 6 czerwca 2017r. Jednak należy mieć na uwadze, że świadectwo pracy jest dokumentem prywatnym, a nie urzędowym. Stanowi ono dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła w imieniu pracodawcy zawarte w nim oświadczenie (art. 245 k.p.c.). Pracownik może prowadzić dowody przeciwko treści świadectwa. Zgodnie z wyrokiem SN z 16 lipca 2009 r., II PK 1/09, OSNP 2011/5–6, poz. 71, dowód przeciwko stwierdzeniom zawartym w świadectwie pracy jako dokumentcie może być przeprowadzony w każdym czasie w ramach postępowania o konkretne roszczenie, także po upływie terminów określonych w tym (art. 97 § 2¹ k.p.) przepisie. Zatem treść świadectwa pracy nie przesądza, że stosunek pracy zakończył się z dniem 28

lutego 2015r. Dodać należy, że ubezpieczona słusznie w apelacji podniosła, iż powództwo o sprostowanie świadectwa pracy, które zostało oddalone wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnowie w sprawie IV P 292/18, zostało oddalone z uwagi na wniesienie go po terminie. Ponadto Sąd Okręgowy w Tarnowie rozpoznając apelację ubezpieczonej w uzasadnieniu wyroku z dnia 17 października 2019r, IV Pa 42/19 wskazał, że brak ustaleń faktycznych uprawniających do stwierdzenia, że stosunek pracy uległ rozwiązaniu

z dniem 28 lutego 2015r. Apelacja została oddalona ponieważ Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Rejonowego co do wystąpienia przez K. R. z pozwem

o sprostowanie świadectwa pracy po terminie. Zatem wystawienie ubezpieczonej świadectwa pracy w dniu 6 czerwca 2017r. przez likwidatora, w którym wskazano, że stosunek pracy trwał do 28 lutego 2015r. nie było decydujące dla rzeczywistego okresu trwania umowy o pracę.

W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy uznał, że skoro z końcem stycznia 2015r. (...) Sp. z o.o. faktycznie zaprzestała prowadzenia działalności to w sposób dorozumiany doszło do wypowiedzenia umowy o pracę łączącej ją z K. R.. Sąd Apelacyjny nie podziela tego stanowiska.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy systemowej, obowiązkowym ubezpieczeniem: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, zaś za pracownika, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy (art. 8 ust. 1). Z kolei stosownie do art. 13 pkt 1 ustawy systemowej, pracownicy podlegają obowiązkowo wymienionym powyżej ubezpieczeniom od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Nie ma wątpliwości, że zastosowane w powołanych przepisach określenia "pracownik" i "stosunek pracy" oznaczają pracownika i stosunek pracy, według przepisów Kodeksu pracy, z zastrzeżeniem szczególnych sytuacji określonych w art. 8 ust. 2, 2a, 11 ustawy systemowej. To samo dotyczy pojęć nawiązania i ustania stosunku pracy. Należy też dodać, że stosunek pracy może istnieć, pomimo faktycznego niewykonywania pracy przez pracownika. Dotyczy to nie tylko przewidzianych prawem przerw w wykonywaniu pracy

(np. urlopu wypoczynkowego), przerw w wykonywaniu pracy i zapłacie wynagrodzenia za pracę (np. urlop bezpłatny, okres pobierania zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub opiekuńczego), lecz także okresu niewykonywania pracy z powodu przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy. W tym ostatnim wypadku stosunek pracy istnieje do czasu ustania

w sposób przewidziany prawem także wtedy, gdy pracownik nie wykazuje gotowości do jej wykonywania. Od gotowości do wykonywania pracy zależy bowiem jedynie prawo do wynagrodzenia (art. 81 § 1 k.p.), a nie samo istnienie stosunku pracy. Z tego w szczególności względu, zgodnie z ustalonym stanowiskiem orzecznictwa, należy odróżnić przesłanki uzyskania wynagrodzenia za czas gotowości do pracy w rozumieniu art. 81 § 1 k.p. od przesłanek ustalenia, że pracownika wiąże z pracodawcą umowa o pracę (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 19 maja 2004 r., I PK 486/03, LEX nr 585700; 14 grudnia 2009 r., I PK 115/09, LEX nr 577683). Warto zauważyć, że faktyczne zaprzestanie przez pracodawcę prowadzenia działalności gospodarczej należy do kategorii przeszkód w wykonywaniu pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy,

o których mowa w art. 81 § 1 k.p. O tym, że ustawodawca nie uznaje faktycznego zaprzestania przez pracodawcę prowadzenia działalności gospodarczej za stan wyłączający istnienie stosunku pracy, podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i wyłączający obowiązek opłacania składek z tego tytułu, świadczą również przepisy art. 12 ust. 2 i 3 w zw. z art. 12a

ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2020r., poz. 7 ze zm.), z których wynika, że w razie niewypłacalności pracodawcy wynikającej z faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę, trwającego dłużej niż 2 miesiące, zaspokojeniu ze środków Funduszu podlegają wskazane w art. 12 ust. 2 i ust. 3 należności główne, oraz z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne.

Wobec powyższego nie powinno budzić wątpliwości stwierdzenie, że samo faktyczne zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej przez pracodawcę nie powoduje ustania stosunku pracy, obowiązku objęcia pracownika ubezpieczeniami społecznymi i obowiązku opłacania przez pracodawcę składek z tego tytułu. Taki skutek może

wywołać jedynie związane z faktycznym zaprzestaniem działalności gospodarczej zakończenie stosunku pracy na podstawie zdarzeń prawnych określonych w ustawie – art. 30 § 1 k.p.

Oczywiście wypowiedzenie umowy o pracę może zostać dokonane w sposób dorozumiany. W rozpatrywanej sprawie K. R. w związku z ciążą stała się niezdolna do pracy z dniem 29 stycznia 2015r. Do tego dnia pracowała w biurze w G. i wykonywała swoje normalne obowiązki pracownicze. Wcześniej uzyskała informację, że członkowie zarządu pracodawcy zostali aresztowani. Nie otrzymała jednak od nikogo informacji, że spółka zaprzestaje działalności, że stosunki pracy będą wypowiedane.

Wręcz przeciwnie uzyskała zapewnienie od przełożonego T. S., że spółka nadal będzie działała, szczegóły nie są znane i, że będzie informował, kiedy uzyska jakieś wiadomości. Sporządzenie protokołu zdawczo-odbiorczego było zaś związane z tym, że ubezpieczona była jedynym pracownikiem biura w G. i przechodziła na zwolnienie lekarskie. Nie było mowy o tym, że biuro ulega likwidacji lub, że pracodawca zaprzestaje działalności. Następnie od 29 stycznia 2015r. do 10 września 2016r. K. R. przebywała na zwolnieniu lekarskim i pobierała zasiłek chorobowy, a po urodzeniu dziecka zasiłek macierzyński.

Jej usprawiedliwiona nieobecność w pracy była nieprzerwana od 29 stycznia 2015r.

do 10 września 2016r. W tym czasie nikt się z nią nie kontaktował, nie otrzymała żadnego pisma od pracodawcy. Świadczenie pracy zostało wystawione dopiero 6 czerwca 2017r. i doręczone ubezpieczonej po tej dacie.

Z zeznań likwidatora B. Ł. złożonych w sprawie III AUa 1009/18 dotyczącej T. S. wynika, że nie kierował on do pracowników żadnych pism, nie wypowiadał umów o pracę, jedynie wystawił świadectwa pracy. Zatem ubezpieczona nawet nie wiedziała,

że (...) Sp. z o.o. faktycznie zaprzestała prowadzenia działalności. W tej sytuacji nie można uznać aby faktyczne zaprzestanie prowadzenia działalności przez (...) Sp. z o.o. stanowiło wypowiedzenie umowy o pracę K. R. w sposób dorozumiany.

Odmienna ocena mogłaby zostać dokonana w stosunku do osób, które nie przebywały na zwolnieniach lekarskich i nie mogły wykonywać pracy z powodu zaprzestania działalności przez pracodawcę lub które otrzymały informację o zaprzestaniu prowadzenia działalności przez pracodawcę.

Reasumując uwzględnieniu podlegał zarzut naruszenia przepisów art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 423 ze zm.) oraz art. 30 § 1 pkt 2 k.p. ponieważ od 11 września 2016 r. K. R. nie podlegała ubezpieczeniom społecznym jako pracownik (...) Sp. z o.o.

Nie był natomiast zasadny zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, gdyż zostały one dokonane prawidłowo. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie zasługiwał na uwzględnienie. Sąd pierwszej instancji dokonał oceny dowodów z zachowaniem zasad logiki i doświadczenia życiowego po dokonaniu wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy.

Zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 177 § 1 k.p. i art. 8 k.p. nie był zasadny. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę czy też o rozwiązaniu umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia są skuteczne, tzn. umowa o pracę ulega rozwiązaniu

nawet na skutek niezgodnego z prawem wypowiedzenia czy rozwiązania bez wypowiedzenia umowy o pracę. W związku z tym pracownikowi przysługują roszczenia o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne lub o przywrócenie do pracy czy odszkodowanie – art. 45,

50, 56, 59, 60 k.p. Przedmiotem postępowania nie było odwołanie od wypowiedzenia umowy

o pracę, ale kwestia podlegania ubezpieczeniom społecznym. Stąd w niniejszej sprawie nie miały zastosowania art. 177 § 1 k.p. i art. 8 k.p.

Apelacja została uwzględniona na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. przy zastosowaniu § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800 ze zm.) .

/-/ SSA Patrycja Bogacińska-Piątek